

Az előfizetés ára:  
 egész évre . . . . . 8 frt.  
 fél évre . . . . . 4 frt.  
 negyed évre . . . . . 2 frt.  
 Kőrajzoknak és néptanítóknak:  
 egész évre 6 frt., fél évre 3 frt.  
 Egyes szám ára 10 kr.  
 Előfizethető és egyes lappeldő-  
 nyokat venni lehet a kiadóhiva-  
 talban. Traub. és társa, Valentin  
 Károly, Böhm M., Luszovics L.,  
 Veldinger N.  
 üzletében és a földohánytözsben.  
 A hirdetések ára:  
 Mindenkor arjegyék szerint.  
 Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 k.  
 Nyilttérben egy sor . . . 10 kr.

# PÉCS

Politikai vegyes tartalmu lap.

Hirdetéseket elfogad: Külföldön:  
 Barek J. és Társa Erfurtban,  
 Haasenstein és Vogler, Steiner A.  
 Hamburgban, Daube G. L., Knoll  
 Ignác Frankfurtban, Oppelik A.,  
 Schalek Henrik, Mosse Rudolf,  
 Bécsben. Magyarországon: Neu-  
 berger és Braun, Goldberger A.  
 V., Lang Lipót, Schwarcz Gyula  
 Somogyi E. „Első magyar nemzet-  
 közli irodá”-ja Budapesten, kiadó-  
 hivatalunk és Janovszky H. királyi-  
 utczában levő hirdetések relvételi  
 irodája Pécssett.

Megjelen hetenkint kétszer:  
 szerdán és szombaton.

Szerkesztőség: Király-utca 20. sz.  
 Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Kéziratok  
 nem adatnak vissza.

## A zágrábi egyetem tanulói.

Érdeemes foglalkozni azon esemé-  
 nyekkel, melyek most a zágrábi egye-  
 tem életében hullámoznak; érdemes  
 megfigyelni és azokból hasznos tanul-  
 ságokat levonni.

A zágrábi egyetemi ifjuság köz-  
 vetlenül a vizsgálatok előtt a politi-  
 kai szereplés terére lép, a néphez  
 szózatokat, kiáltványokat intéz, dicső-  
 ítő, kárhóztató ítéleteket mond, tiszte-  
 letlenséget nyilvánít az állam kormá-  
 nya ellen, anarchikus cselekményekre  
 szólítja fel a horvát népet, egyszó-  
 val, úgy viseli magát, mintha a fel-  
 oszlatott, skandalumokkal telített par-  
 liament feladata és hivatása reá hára-  
 mlott volna, mintha a souverénitás jel-  
 lege az egyetem ifjuságát illelné.

És miután az ifjuság fellépése lá-  
 zítás természetű törvénytelenséget fog-  
 lal magában, a kormány vas marok-  
 kal közéje csap — 9 hallgatót örök  
 időkre az egyetemről kizár és az egye-  
 tem rectorát hivatali funkciójában fel-  
 függeszti, sőt fizetését is beszünteti.

A kormány sujtó keze leginkább  
 szegény, vagyontalan szülők gyerme-  
 keit érinti, kiknek talán egész jövőjük  
 tönkre van téve és kik most, a mint  
 az ujságok kétségtelenné teszik, az  
 egyes lelkiismeretlen tanáro-  
 kat átkozzák, kiknek gonosz  
 vezérlete az ifjuságot odáig  
 juttatta.

A zágrábi egyetemi ifjuság ezen  
 eseménye két fontos körülmény figye-  
 lembe vételét tolja előtérbe.

Az egyik azon természet-ellenes  
 jelenség, hogy az ifjuság, melynek  
 tanulnia kellene, melynek idejének  
 minden mozzanatát szellemi és phisi-  
 kai fejlesztésére kellene fordítania,  
 melynek az időt jobban kellene meg-  
 becsülnie, mint bármely korban és  
 bármely életviszonyok között levő  
 más embernek — politikai vezérsze-  
 repre toladodik fel.

Érdeemes ezt tekintetbe venni an-  
 nál is inkább, mert ez a keleti társa-  
 dalmak egyik sajátsága és a fejlődés-  
 nek indult állami életnek még el nem  
 nyomott fattyu-hajtása.

Minél inkább közeledünk a nyu-  
 gathoz, annál kevesebb szerep jut a  
 tanuló ifjuságnak. — Ha véletlenül a  
 szigorú családi fegyelemben és a leg-  
 fontosabb kötelességérzetre felnevelt  
 angol ifjuságnak az egyetemi hivatá-  
 sán kívüli szereplés úgy egyszer eszébe  
 jutna, az angol apák talán képesek  
 volnának egy meetinget tartani és ott  
 elhatározni, hogy valamennyien elmen-  
 nek Oxfordba vagy Edinburgba és  
 ott megbüntetik fiaikat hivatásuk-  
 kal járó kötelességükről történt oly  
 nagymérvű megfélekedezésük miatt.

Anglia 500 év óta alkotmányval  
 bír, de történelmében senki sem ol-  
 vasta, hogy politikai átalakulásaiban  
 az egyetemi ifjuság csak egyszer is  
 merete volna magát politikai tényező  
 gyanánt viselni.

Franciaország politikai forradal-  
 mával az egész világ társadalmát át-  
 alakította, a nélkül, hogy az ifjuság  
 politikai véleményére szükség lett volna  
 és most is, hogy mennyire nem poli-  
 tikai tényező az egyetemi ifjuság, kö-  
 vetkeztethető abból az executiv hata-

## A „Pécs” tárczája.

Karlsbad, 1884. jul. 24-én.  
 I.

(sch.) Magyar közmondás szerint a kecske  
 akkor megy jégre, ha felette jó dolga van.  
 Nem tudom ugyan, joggal illet-e e vád  
 kecskéinket s ha igen, akkor mennek-e csak  
 a jégre, a mikor jó dolguk van, avagy ren-  
 des tagjai korcsolyázó-egyletünknek s akkor  
 is mennek, a mikor nincs jó dolguk; de  
 annyi bizonyos, hogy a közmondás német  
 fordításával — melyben a kecskét a számar-  
 képviselet — mindazokra ráillik, kiknek oda-  
 haza hús szobájok van, szőlőbe, uszodába  
 sétálhatnak s mégis 35—40 C. hőfok mel-  
 lett elmennek utazni s drága pénzen fürdőbe,  
 ha erre épen semmi szükségök nincsen. S  
 hozzá még hajón Bécsig két nap s két éj-  
 jel! Ha ezt más valaki megcselekszi s nem  
 én, szentül kinevetem; de mit nem tesz az  
 ember egy — szabadjegy kedvéért! Nagyon  
 is alapos a gyanum, hogy a Dunagőzhajó-  
 zási-társaság azon rendkívüli előzékenysége  
 alatt, melylyel a szabadjegyeket osztogatja,  
 kis malitia is lappang s ezeket a szabadjegy-  
 ges utazókat csak csalogató gimpliknek  
 használja, hogy más fizetőket is fogjon ha-  
 óra, mert hisz a jelenlegi összeköttetés mel-

lett boldogult öregeink kocsiban való utazása  
 minden ijesztő jellegét veszti. Kakaskukori-  
 láskor indul a pécsi vonat s ugy 9 óra felé  
 már is Mohácson van az ember, a hol aztán  
 a város nevezetességeinek megtekintése vé-  
 gett 5, monda öt órai quarantainet kénytelen  
 kiállani, miután a helyi hajó az igazgatóság  
 bölcs intézkedése folytán, mit más szegény  
 halandó utazó eszével teljességgel fel nem  
 foghat — még csak délután 2 óraker indul.  
 Mohács különben rendes városka s 12 ezer  
 lakósn kívül, kik csodálatos módon viszo-  
 nyaik s városokkal együtt még többnyire  
 hamisítatlan ósállapotban találhatók fel —  
 nem igen van megemlítésre való nevezetes-  
 sége s bámulandó csak az, hogy a Duna  
 már rég el nem szégyelte magát s nem  
 vette utját más felé, avagy, hogy a kocsisok  
 mily jobb dologra méltó ügyességgel halad-  
 nak végig az utcákon, nem mindig simmetri-  
 kusaa elhelyezett 1—2 méter mély gödrök-  
 kön, anélkül, hogy felfordulnának, mi külön-  
 ben nem volna nagy szerencsétlenség, mert  
 hatósági intézkedés folytán e kis mélyedések  
 mindegyike egyuttal csinos tavacska is, me-  
 lyek tükrei oly változatos színűek, hogy  
 minden kárpáti tóval vetélkednek — s így  
 miután a mohácsiak rendesen jó uszók, ko-  
 molyabb veszélytől sem kell tartani. Mond-  
 ják azonban, hogy rendes körülmények kö-  
 zött e községi felügyelet alatt álló pocso-

lyácskák sokkal terjedelmesebbek, de a fe-  
 nyegető koleraveszély miatt néhányat lassan  
 kiszáradni engedték, mit végre, elég joggal,  
 restellenek, a mennyiben e kisebb kraterek-  
 ből oly bűz emelkedik ki, miben még a leg-  
 erősebb konstruktívál bíró bacillus is tönkre-  
 megy. — Bizonyos hírnévre vergődött Mo-  
 hács városa s vidéke most legujabban azzal,  
 hogy volt országgyűlési képviselőjét másod-  
 szor is megválasztotta, mi emberemlékezet  
 óta még nem történt s mi a képviselő ur  
 kitűnősége mellett a legfényesebb bizonyíték  
 s majdnem elfeledtetni velünk némileg mér-  
 sékelt ellenzéki politikai hitvallását is. —  
 Nevezetesen mondatnám még a dunapartot  
 is, nem annyira kellemes, mint piszkos váró-  
 termeivel, mely inkább szénbányához, mint  
 indóház- és rakparthoz hasonlít; az ország-  
 nak mindinkább emelkedő kereskedelmének  
 s forgalmának consequentiái itt évtizedek óta  
 nyomot sem hagytak, a modern civilizáció  
 nem nyaldosta, de annál jobban nyalja méltó  
 haragjában a Duna vize s ez az egyetlen  
 megnyugtató érzés, mert csak így van rá  
 kilátás, hogy egyszer mégis elpusztul a föld  
 színéről s lesz helyette új. Két dolog volt  
 előttem, vagy az időt a parton sétálva el-  
 tölttem s magamat azon veszélynek kitenni,  
 hogy esetleg szénpor és széngázban megfűla-  
 dok, vagy kétségbeesésben egy dunaparti  
 restauratiót felkeresni — s én az utóbbit

lomból, melylyel a tanár, mint tanár, fel van ruházva, melynél fogva — minden conferentiázás nélkül — nemcsak jogosítva van büntetni, de a fakultás falain belül állandóan jelenlevő hatalmi közeg által a büntetést azonnal végre is hajthatni.

Olaszország egyetemi ifjúsága hazája történetének geniuszából meríti és földjének levegőjéből szívja a tudományok és művészetek iránti komoly és kitartó hajlamot.

A német egyetemek mit műveltek és mit művelnek a mélyeséges tudomány terén, azt minden művelt ember tudja; azon könnyelmű ledéségből, melyet a Burschenschaftok üznek, az ifjúságnak csak egy csekély része vesz részt, de ez sem politikai célokból.

Az végre Bécsben köztudomású dolog, hogy a bécsi egyetemen a múlt évben üzött politikai jellegű tüntetések leginkább az ott időző horvát, román és általában szláv nemzetiségű iskolakerülők cselekményei voltak.

Minél inkább keletre jövünk, annál inkább találkozunk politikailag tüntető egyetemekkel, akár csak Oroszországban politikai generálisokkal.

Zágráb, Bukarest, Pétervár, Moszkva, Kievetemei tüntetnek.

Ennek egyik oka a keleti lustaságban keresendő. Ez nem engedi a munkakedv kifejlődését és a szigorú köteleltségérzet keletkezését. A mely ifjúság tanul, az nem tüntet. És csak az az ifjúság tanul, melyben a köteleltségérzet ki van fejlődve. Minél műveltebb, előrehaladottabb valamely nemzet, annál intenzívebb az általános nemzeti köteleltség érzete és így

annál serényebb, köteleltség tudóbb ifjúsága — és megfordítva.

A lusta román, a tunya horvát tüntet, a munkás angol, francia, a serény német tanul.

Egy másik ok a tapasztalatlan ifjúságra nézve mephistophelesi befolyást gyakorló gonoszok bujtogatásában keresendő. És a mint a zágrábi ifjúság története bizonyítja, ezen szereptől egy-két tanár sem irtózott. És ki képes az ifjukur tapasztalatlan lelkére jobban hatni, mint egy tanár; főleg az olyan facultásokon, mint a milyen a zágrábi is, hol a tanulók száma csekély? Ott a kifejlődött közvetlenség folytán a tanár a tanuló minden gyöngéit könnyen felismeri. És ki nem tudja közlünk, hogy a hivatásáról megfélekedett lelkiismeretlen tanár, hol popularitás hajhászásból, hol tanítványai olesó dícsőítése iránti majomszerű hiúságból, hogyan használhatja fel e gyengéket? Hisz vannak élő példák, hogy egy tanár egy rossz személy kaczerkodásához hasonló módon az ifjúság gyenge és szegényebb részének vezetésére feltolja magát és az ilyen uton nyert befolyását ezekre azon irányban gyakorolja, hogy őket tisztelatlanságra, engedetlenságra, anarchiára biztatja, sőt irodalmi szélhámoszágra rá bírja. — És ki issza meg ennek a levét? Mindig a tapasztalatlan ifjúság. Mert a mephistopheles csak látatlanban működik és gonoszságainak áldozatai felett legfeljebb önmagában egy nagyot nevet . . . . .

Y.

## A városi zeneiskola és az iskolaszék.

II.

A „Városi zene-egylet“ mult számunkban közölt ajánlatára a városi iskolaszék szóról szóra a következőket határozta:

A pécsi zeneegylet Tekintetes Elnökségének.

A vezetése alatt álló egyesület igen t. választmánya szives volt még ez év elején, a városi zene tanodának átvétele és az elemi zeneoktatásnak, a városi zeneegylet által kezelendő zene tanodában leendő oktatására nézve ajánlatot tenni.

A városi iskolaszék ezen ajánlatot, de különösen az ezen terv keresztülviteléhez kötendő, és a fentisztelet egylet Igazgatósága által közölt feltételeket beható megfontolás tárgyává tevén, azon meggyőződésre jutott, hogy bár mennyire is méltányolja az iskolaszék a fentisztelet egyesület törekvését, mégis kénytelen őszinte sajnálattal kijelenteni, hogy a városi zene tanoda kezelését nem tartja átengedhetőnek; és pedig azért nem, mert:

1. A város által eddigelé a zene tanodára fordított költség egészbeni átengedése mellett, a t. zeneegylet által még az egyes növendékek bizonyos tandíj fizetésére lennének kötelezendők, mely tandíjra nézve különbség szándékoltatik tétetni az egylet tagjai és nem tagjai között.

Eltekintve attól, hogy valamely, a város közjóvedelméből fenntartatott városi intézetnél, az abba járó növendékek ily iránybani megkülönböztetése, meg nem engedhető, ezen feltételt az

választottam, mely könnyelműségemért azonban keserűen lakoltam, mert a helyett, hogy én ettem volna meg azt az elejéim rakott szörnyü takarmányt, majd engem ettek meg a — legyek, melyek oly rajokban lepték el az előző napról itt felejtett ételmaradékokat, mint őszalak a seregélyek szőlőinket.

No de minden szenvedésnek van vége s így végre a hajó is elindult. Négyen voltunk mindössze, mind szabadjegygyel s szinte furdalt a lelkiismeret, hogy e nagy alkotmány tisztán miattunk teszi meg nagy útját — potyára; megszaporodtunk azonban az uton meglehetősen számban — tyukok, kacsák, kofák és ludakkal s az utóbbi fajtából az első helyre is került néhány, mit folytonos gágogással árultak el s köztük a különbség legfeljebb abból állott, hogy a mig ezek elég jól voltak etetve s szabadon járkálhattak, addig azok szük kasokban ültek összeszorítva s oly szörnyü sóványok voltak, mintha egyenesen Karlsbadból kerültek volna ide. Szánalommal tekintettem e sorvadozó szegényekre s ünnepélyes megindulással megígérttem nekik, hogy Budapesten nem fogok baromfipecsenyét enni. Vacsora alatt két paksi asszonyosság mellé kerültem, kikkel a társalgást — terjedelmök s fujtató lélekzések után indulva — egyenesen azon kérdéssel kezdtem meg, nem-e Karlsbadba utaznak. Igenlő válaszukra aztán tartottam ne-

kik előadást, mint fejlődik Judaknál a máj olykor oly rendkívül nagyra, mire az egyik kezét jobb oldalára szorítva, hálás érzelmelem helyeslőleg bólogott. — Az éjjelt fekvé töitöttem ugyan, de nem aludtam; nem, mintha nem akartam vagy nem tudtam volna — hisz a vacsoránál nem ittam bort, mert rég tudom, hogy ez a hajón nem rosszabb, mint a „Hajó“-ban — hanem mert a Danagőzhajózási társaságnak az utasok érdekében itt annyi gondnal ápolott fejlettebb mikróbjai — melyeket nálunk otthon egyszerűen poloskákknak hívnak — nem engedték azt meg; ha el is szunyadtam, miádig oly érzésem volt, mintha valami boronára vettem volna meg ágyamat s álomban patakokban látam a vért folyni, mint akár a ciztrom-utcai sakter műhelyében péteuk este.

S így senkisék kerülki ki sorsát; de állannak sohasem róttam le a vkradót, az a Danagőzhajózási társaság szabadjegye most megvette azt rajtam fokozott mértékben, úgy, hogy reggel egészen sápadtan s tetovirozva tántorogtam végig az utcákon.

Budapestről Bécs felé az utazás már több változatossággal — noha semmivel sem hamarabb folyt. Az iszonyatos hőség következtében mindenki a hajón való lassu megsülésre szánta magát s jött is össze oly potpourie, milyent csak két évtizeddel ezelőtt lehetett a hajókon találni. Képviselve volt

minden nemzetiség s mjtán Magyarországban vagyunk, mi sem természetesebb, mint-hogy közte magyar is volt, kik azonban, hogy kosmopolitikus műveltségüket dekretálják, kizárólag csak németül beszéltek; de annál haugosabbak voltak a mi új barátaink: a szerbek és kedves testvéreink — a horvátok, kiknek a szerénység itt sem legékekek erényök, mert oly fenhangon s élénk gestusokkal társalogtak, hogy pillanatra a gőzgép moráját is tullicizálták s az ember könnyen azt hihette volna, hogy a zágrábi országgyűlés „en miniatúr“ van előtte.

Félénken közeledtem egyik hallgatójukhoz s kérdezém, hogy ez urak tán Starcevic és Folnegovicék s hogy micsoda érdekes közjogi kérdés fölött vitatkoznak. De ez nevetve mondá, hogy az egyik dísznő — a másik pedig fakerekedő, hogy az időről beszélgetnek s a legszebb egyetértésben a magyar kormányt szidják a nagy hőség miatt. Miután bátorságom ez uszó új szerbhorvát telepen kissé alább szállott s az avas vajban megsütött friss telusbőr-röstélyost keresztényi megadással elköltöttem s aludni ismét nem tudtam, mert számomra ágy már nem jutott, miután azok a pincérek protekciójából már egy héttel előbb foglaltattak le s így legalább a poloskák sem háborítottak, felkerestem a hajó magányos helyeit, hogy platonikus érzelmeimnek engedjem át



iskolai Hatóság még különösen azért sem tartja elfogadhatónak, mert a zenetanodát látogató növendékek szülei olyan terhet róna, mely a város tanodáinál fizetett tanpénzzel arányban éppen nem áll; minnek következménye az lenne, hogy csakis vagyonos szülők gyermekei részesülhetnének a zeneoktatásban, a város Hatóságának pedig a zenetanoda fenntartásával az a célja, hogy a zene kedély- és szívesítő hatása, a házi nevelést sok tekintetben nélkülöző kevésbé vagyonos szülők gyermekeinél legyen behatással, és olyanoknál érvényesüljön, kik erre a tanoda falain kívül módval nem bírnak; de

2-szor leküzdhetetlen akadályt képez azon körülmény is, hogy a tanidő délutáni, illetőleg estéli 5-7 óráig szándékolatik kitzetni. Ezen idő alkalmatlansága oly szembetűnő, hogy erre nézve bővebb indoklás teljesen feleslegesnek látszik, csak röviden azt tartjuk felemlítendőnek, hogy az elemi tanodába járó 6—12 éves gyermekeknek, különösen az őszi és téli időszakban, oly későn, minden felügyelet nélkül az utcákon való bolyongása az iskolaszék részéről semmi körülmények között meg nem engedhető.

3-szor. Azon körülmény sem hagyható továbbá figyelmen kívül, hogy a városi zenekar azon tagjai, kik a zeneoktatással talán megbízhatók lennének, a magyar anyanyelvet vagy éppen nem, vagy legalább oly mértékben nem bírják, hogy azon az oktatást sikeresen kezelhetnék, s így az elérendő eredmény lehetne ugyan némi technikai gyakorlat, melynek értéke

azonban az elmélet nélkülözhetetlen ismerete nélkül nagyon kétséges; de végül

4-szer az iskolaszék szándéka nem csak a hegedű, hanem e mellett az ének és fuvola oktatását is behozni, mely szándék azonban, a fentisztelet egyesületnek rendelkezésére álló erők működési terét tekintve, különösen az ének tekintetében, a zenetanoda átengedése esetén alig lenne megvalósítható és így a magunk elé tűzött cél elérhető éppen nem lenne.

Mind ezeknél fogva, őszinte sajnálattal vagyunk kénytelenek kijelenteni, hogy a fentisztelet egyesület részéről tett ajánlatot elfogadhatónak nem tartjuk, mégis kötelességünknek tartjuk kijelenteni, hogy a fentisztelet egyesület által a jövőben is fenntartandó külön zenetanodát, minden tőlünk telhető módon támogatni, erkölcsi feladatunknak ismerendjük.

Teljes tisztelettel lévén Pécsset, 1884 évi július hó 16-án tartott iskolaszéki ülésünkben.

Aidinger János  
elnök.

\* \* \*

Mindenekelőtt feltűnik az, hogy az iskolaszék olyan tételekre nézve is határozott, a minőket a zeneegylet fel nem hozott. Ilyenek: a zeneegylet tagjai és nem tagjai közti különbség a tandíj kérdésében; s az estéli 5—7 órai tanítás.

De e külsőségekkel nem törődünk akkor, midőn az iskolaszék határozatának lényege oly bő anyagot tartalmaz annak kimutatására, hogy most ama határozat után, még világosab-

ban előtűnik a zeneegylet ajánlatának életrevalósága s hogy az most még inkább felhívja maga iránt a gondos figyelmet.

Az, mit az iskolaszék határozata tartalmaz, lehet kifogás különféle irányban, de nem argumentáció; lehet pontokra osztott válasz, de nem megoldása a kérdésnek.

A városi iskolaszéknek még feladatai közé is bátran sorolható, hogy ő gondoskodjék arról: mi módon lehetne a városi közgyűlés ama határozatának megfelelően, hogy a zeneegylet vegye át a zeneoktatást! nemhogy egy konkrét alakban tett előterjesztést egyszerűen elutasít. Feladata lett volna, az apró részletekig tanácskozni a zeneegylettel, keresni, kutatni a lehetőséget, hogy és mikép lehetne az eddigi óra-adást valóságos iskolává emelni az elemi tanodában.

Pedig ez a lehetőség már szóba se jöhet akkor, mikor a kivétel egyszerűsége is meg van mondva.

Vagy nem egyszerű az, hogy az eddigi 500 frtért a zeneegylet átveszi a városi zeneiskolát? Annak csak természetesen kell lenni, hogy 3—4 tanár csak többet fog produkálni, mint egy tanár? hogy minden gyermek hetenkénti 3 órában csak többet fog tanulni, mint a mennyit 50-60 gyermek együtt elpajzánkodott heti 2 órán át?

A tandíj! Ha erre nézve az iskolaszék olymértű tévedésben nem lett volna, mint határozata tanúsítja, a tandíj éppen semmi nehézséget nem okozna. — Nem lesz olyan szegény tanuló, aki zenét akar tanulni, hogy ettől clessék azért, mert szegény, hisz a

magam; de megjelenésem — fájdalom, mindegyik zavarólag hatott, mert egyszerre két fiatal házaspár is volt a hajón, kik valószínűleg alkalmas fekhely hiányában szintén kimenekültek a csendes, holdvilágos éj magányába — platonizálni. Az egyikre a platonikus érzés oly nagy hatással is volt, hogy a csinos menyecske mellett szép csendesen el is aludt; vigasztalására készültem is mellette ülni, de a z asszonyka gyengéd oldalalkésői felébredteték Róméd s én odább álltam, nehogy a férj első álmából való ébredésében a lökéseket rajtam továbbítsa. Mégis furcsa egy szokás az a nászutazás!

A hajón egy kis francia doktor is volt, szegényke azonban különös fogalmakkal fog visszaterni hazájába s a könyvet ír Magyarországról, bizonyára sértett nemzeti önérzetel fogja elpanaszolni, hogy itt a francziákat még jobban kerülik, mint Párisban a gyűlölt prussieneket. Bárkihez is közeledett a fürge emberke, mindenki ijedten hátrált előle, mintha csak ő volna az utazó kolera s szinte látták rajta a bacillusokat mászkálni. Én szóba álltam ugyan vele — természetesen miután magam körül a levegőt egy magy. kir. négykrajczárossal kellőleg desiniciáltam — kérdeztem, mit tart ő Dr. Koch theorijáról. O semmit sem kérem — mondá élénken — hisz ezek nem új dolgok, mert a mikrobákat már az ókorban is ismerték,

később gombákban nevezték s azért mégis volt kolera s ha Koch most bacillusoknak nevezte el őket, ez mit sem változtat a dologon, mert kolera ezután is lesz. Hogy néznek ki tulajdonképp a bacillusok, azt nem igen tudni, mert hisz maga Koch a százezer márká nemzeti ajándék reményében — sem ment igen közel oda, a hol Egyiptomban és Indiában az ő szülőitől működtek s most Toulon és Marseilleben is csak az egészséges embereket szereti vizsgálni, miután a betegekben úgy sem segíthet. Állítja azonban hogy nagyító üveg alatt is csak úgy képzelnél kell őket s alakjuk olyan, mint a komma, de ez is kisebb a matematikai pontnál. Különbön egészséges emberre nem vesztélyesek s Toulon s Marseilleben is csak a kormány s az újságok fujják fel a dologot, mert e városokban pompás egészségügyi vizsnyoik következtében előbb is haltak meg emberek, csakhogy akkor nem kolerában s ez az illetőkre nézve végre is tökéletesen mindegy. Megköszöntem neki felvilágosításait s miután megittam egy pohár Koch-féle koleraellenes vizet — mert annak kellett lenni, oly meleg volt — készültem a table d'hôte-hoz, de egy ismerős pinczér — s e borraivalból fejlődött gyengéd ismeretségek utazásaimban már gyakran előnyömbre szolgáltak s így a borraivaló tulajdonképp csak jól elhelyezett tőke — meghuzott ka-

bátomnál s szemével intett, hogy ne vegyek részt. Nem értettem ugyan meg, miért nem, de szót fogadtam; miután azonban láttam, hogy a főpinczér már a leves után kezdi a társaságot fizetésre nógatni, világos lett előttem a pinczér jóakaró figyelmeztetése, mert már a marhabus után kezdtek kiáltani, hogy: átszállani. A publikum szitkozódott ugyan, de végre is átszálltak a helyi gőzörsre, mely a marhabus Bécsebe vitte, míg a nagy hajó a pecsenyét, tézta és csemegéivel vigan elvezett kikötőjébe.

Bécseben nem tartózkodtam, mert a színházak zárva vannak, azonkívül itt most minden vitriol, carbol és kénszagu, sőt félelmükben még a sört is melegítve adják. Miután Bécseből Karlsbadba nem lehet hajón menni — a mit szentül megteszek, hisz most már benne voltam — jegyet váltottam a Franz-Jozefs-Bahn éjjeli futarvonatára, de a mennyiben másnak is volt annyi esze, mint nekem s nem akart nappal utazni, annyian jöttünk össze, hogy akár két vonat is megtelt volna. A mi azonban máshol lehetetlennek látszott volna, az itt fényesen sikerült, mert az utazókat mind egy vonatra szorították össze s miután a kondukteur egy udonatúj forintosommal szóba sem állt, mert kontrollnak ott járkált fel és alá az állomásai főnök — hálát adtam Istennek, hogy csak nyolczad magammal kerültem egy coupéba. Mily kelle-

zeneegylet ennek ingyen oktatást kíván adni.

A tehetős szülő pedig bizony szívesebben fizet havonként 1 frtot, csak tanuljon valamit a fia, mint ingyen járjon 10 hónapig zenetanításra s ne tanuljon semmit. Semmit, mert 20 évi tapasztalat azt mutatja, hogy eddig nem tanult senki semmit s nincs garancia arra, hogy ezentul is valaki fog tanulni valamit.

De ha a tandíj oly nagy akadály az iskolaszék szemében, ott van a zeneegylet ajánlata, hogy csupán az eddigi városi subventióért, az 500 ftért is átveszi az oktatást.

Hanem az iskolaszék még így se fogadja el az ajánlközást, nagyon fontos tévedés okából. Ez a tévedés abban áll, hogy fuvolat és éneket is akar taníttatni a városi zeneiskolában; ehhez pedig a városi zenekar tagjai nem értenek —!

Ha városi iskolaszékünk szíves lesz egynéhány kérdésünkre választ adni, nagyon megköszönjük felvilágosítását.

Látott-e már fuvolat valamelyik növendéke a városi zeneiskolának tanítója kezében?

Ha az egy hegedűn eddig nem tanult senki semmit, akkor jó lesz még a fuvolat is behozni?

De ha fuvola is kell, — a mi nagy kérdés, mert ahoz tudós is kell — abban a véleményben nem ingatható-e meg igen könnyen az iskolaszék, hogy a városi zenekar tagjai ahoz nem értenek? Ha az nem ért hozzá, a ki simphoniát játszik, a legnehezebb műdarabokat adja elő —

csak a múlt hónapok is meggyőzhetek erről minden iskolaszéki tagot, ha ugyan volt egyetlenegy concerten is — vajjon a kinevezendő zenetanító jobban fogja érteni?

Az énektanításra nézve végül abban a véleményben van az iskolaszék, hogy egyenesen tenoristának kell annak lenni, a ki éneket akar tanítani. Ez tévedés, melyet ezer példával lehet kimutatni, az ezerből azonban álljon itt egynéhány. Wachauer női énekkart tanított és tanít; Löhr Vilmos ugyanazt teszi; Káldy Gyula keresve keresett énektanár Budapesten; az egész Erkel-család híres arról, hogy egy ép hangot nem tud énekelni egy se; Stoll Péter, a híres tanár régesrég elvesztette a hangját, mikor az orsz. szinitanodába énektanárnak neveztek ki. S mindezek éneket tanítanak ex professo, mert — kérjük figyelembe venni! — az énektanításhoz énekhang semmi se kell, de ahoz értés annál több; a városi zenekar tagjai pedig világlátott zeneértők.

Még egy lényeges pontot nem hagyhatunk figyelmen kívül, a magyar nyelv kérdését. Erre nézve ki kell jelentenünk, hogy hazafias szempontból kell, hogy előtérbe nyomuljon az az óhaj, bár tudnának, a kik nem tudnak s bár jobban tudnának, a kik már valamit tudnak, magyarul a városi zenekar tagjai. — De azt nyíltan és határozottan kimondjuk, hogy okvetlenül tudnak zenét és éneket tanítani mai állapotukban is. Mert a hangjegyek nevei magyarul se mások, mint

más bárminő nyelven; mert valamennyi skála magyarul is úgy hangzik, mint francziául; mert az „accord” szóra a magyarnak kifejezése sincs; mert a kulcsokat magyarul is épúgy hívják, mint angolul; mert a vonót magyarul is úgy kell fogni, mint németül; mert az énekhangot magyarul is úgy kel kezelni, mint talliánul.

Ezek az elemek tehát kozmopolitikusok, épúgy, mint a liter, deka, kilogramm. A zenei kiképzés pedig épúgy, mint a felsőbb mathezis más lapra tartozik.

De a zenei kiképzésről is álmodni akar valaki; akkor tegye meg az első lépést s adja át a városi elemi iskolai zenetanítást a zeneegyletnek. Tegyen az iskolaszék, vagy mert ez már elmondta a magáét, a mint legjobbnak hitte és tudta, tegyen az, a ki az iskolaszék határozatát megváltoztatni képes, ki s érlelet s ennek eredménye szerint határozzon tovább, de ne zárja el az utját annak, hogy ifjaink megismerkedjenek a zene alap-elemeivel, a miben eddig módjuk, a város és az iskolaszék legjobb akarata mellett se volt.

## Ország-Világ.

Pécs, Péntek, augusztus 1-én.

### Ausztria.

Egy vándor szláv apostolról, Vitteczich pénzügyi tanácsosról szól a legújabb ének, ki a napokban utazta be Triesztet, Görzöt, Laibachot és Grácot, hogy a szláv fajhoz tartozó osztrák képviselőkkel egy reichsrathi délszláv klub alapításáról értekezzenek. Mint osztrák lapok írják 26 képviselő már megnyerett a klub eszméjének, mely a szlovén, szerb és horvát népek érdekeit fogja előmozdítani. — A dalmátországi szerbek a „horvát” párt azon törekvése iránt, hogy a

lemez volt azonban meglepetésem, midőn elindulásunkkor csak négyen maradtunk. Denique szemesnek áll a világ s okos ember a zsidó, akárhogy szidják is. Utitársaim kisérői foglalták el a helyeket s csak közvetlen a vonat elindulása előtt, mikor már mindenki el volt helyezve, ugráltak ki a coupéból. — A két álmatlan éj hatása oly nagy volt, hogy utitársaim örökös csevegése sem akadályozott, hogy rögtön el ne aludjam s csak Pilsenben a reggelizési állomáson ébredjek fel. Kávét reggeliztem,

Ha Amtmann valaha Pilsenben reggelizett volna, „vörös nyakkendősei”-ben ama bizonyos procedurára szentül nem használ üvegcserepeket, hanem egyszerűen pilseni kávét. Szörnyű hatása vissza is tükröződött a sok íjesztő arc kifejezésen, mindazonáltal minden komolyabb baj s egyéb vasuti szerencsétlenség nélkül elérkeztünk Karlsbadba.

### Vázlatok

a Sann folyó vidékéről.

VIZKELETY IMRÉTŐL.

(Folytatás).

A távolabb vidékekre való kirándulásoknál azoknak, kik egyedül, vagy legfeljebb egy kisérő társaságában olcsón akarnak utazni, ajánljuk, hogy az ottani környékbeli földmives fuvarjait fogadják fel, melyek általában

csinosan kiállított s bőr vánkossokkal ellátott egy lovas kis stajer-kocsik; ezeknek megszerzése azonban kizárólag csak szíveség útján eszközölhető, mert a fürdő-tulajdonosok ily célokra elegendős kocsiakat tartanak s e tekintetben uri joggal bírván, nem igen engedik az ilyen kocsiakat területükre. A ki Wandzsura Ferdinand postamester urhoz bizalommal fordul, annak sikerülni fog kevés költséggel hosszabb utat olcsón tehetni, főképen, ha annak állandó vendége, mert Wandzsura különben igen csinosan berendezett restaurációval is bír, a hol legolcsóbban lehet étkezni.

Gairachra ajánljuk első sorban is a kirándulást. Römerbadból elindulván, a Sann folyó hídján átkelve, az országútra kerülünk. Egy negyed órai menet után a már említett „Echo” sziklafalánál kanyarodik az út észak-kelet felé, nagyjából még öserdőkkel borított bércezes hegyek és sziklafalak közt „Gratschnitz” szük völgyébe, mindenütt a hasonnevű szilaj-patak mentében, mely Gairachig 2 órai utazásnál 27-szer van áthidalva.

A ki a fáradságos utat nem sajnálja cserébe adni a természet nagyszerűségéből nyert élvezetért, annak e kirándulást méltán ajánlhatjuk. Az erdőségek lombsátrai közt az eget itt csak kicsiny területekben látni, a szikla-nyilásokból csörgedező vad patakok becsörtetve a csevegő madarak zengzetes

concertjébe megüditik a különben is balzamos levegőt. Lakházak- és pajtákak alig látnak, de annál gyakrabban akadunk színes-égető telepekre és fűrészmalmokra. Gairach kis helység előtt van egy jól berendezett ujabbszerű keménypapir-gyár, mely a párolgás által felasztott és megöröltt fenyő és bükkfát használja fel anyagul a papír előállítására. Néhány száz lépésnyire a helységen túl, magas hegyek s tóttal fenyves-erdők közt megpillantjuk „Gairach” kolostor emeletes épületét és a pompás goth templon homlokzatát gyönyörű karsú tornyával. A templom 1170-ben épült, ez, a mellette állott karmusi kolostorral együtt 1593-ban a jezsuiták birtokába jutott, kik az épületet a mostani alakjába állították elő. A convent felosztalása óta a helybeli plébánosnak lakhelyül és az uradalmi hivatalok helyiségeül szolgál.

A templom alatt elterülő sírboltban nyugszanak a szerencsétlen Tessenitz Veronika II. Cillej Fridrik második nejének tetemei, ki 1427 október 18-án fürdőbe fullasztott.\*)

Az érdekesebb kirándulási pontok közé tartozik még: Montpreis, Laak és Hrastnigg.

\*) Fridrik első neje Erzsébet, idősb Frangepán István leánya volt, ki férje által 1422-ben meggyilkoltatott. Ettől születte II-ik Ulrik, a Cilleyek utolsó ivadéka.



horvát nyelv tétessék Dalmátiában hivatalos nyelvvé, tartózkodó állást foglalt el s hajlandó a harmadik (olasz) tartományi párthoz közeledni.

### Németország.

Az orosz alattvalók kiutasítása Berlinből egyre tart, mely tényből azt következtetik, hogy a csár látogatást akar tenni Berlinbe. A kiutasítottak száma több ezerre megy, s természetesen nagy közöttük az elkeseredés. — Bizonyos, hogy a porosz államtanács október hónapban össze fog hivatalni. — A japáni kormány a rendőrségi szervezetet reformálni óhajtván, a német kormányhoz fordult szíves támogatásért. A berlini rendőrkapitányi hivatal egy rendőrhadnagyot, egy r. őrmestert és két rendőrt szándékozik a reform létesítésére Japánba küldeni.

### Franciaország.

A szenatus, a pénzügyekre vonatkozó jogkörét illető §. kivételével az alkotmány-revizió összes tételeit elfogadta. Ha e változtatáshoz a kamara is hozzá járul, azonnal összeül a congressus, hol a képviselők és szenatorok együtt szavaznak. — A kormány jelenleg a szenatorok választására vonatkozó törvényjavaslattal foglalkozik, mely szerint a mostani elmozdíthatatlan szenatorok életfogytiglan megtartatnak, de ha üresedés áll be, a szenatori állás választás utján töltetik be, melynek tartama 9 évig terjed. — Az Orleans-párt lapja: a Figaro, mely a politika terén nem nagy tekintély ugyan, de azért talán az egész világnak legolvasottabb lapja, néhány nap előtt egy cikket közölt, melyben (s ez csaknem hihetetlen egy francia lapról) a Németországhoz való feltétlen közeledés hasznosságáról sőt szükségéről értekezik. A francia lapok gúnyosan, a németek nem elutasítván ugyan, de egész hidegvérű közönyösséggel foglalkoznak a cikk tartalmával.

### Anglia.

Az aegyiptomi konferencia ügyében az angol kormány 3 évre szóló ideiglenes intézkedést ajánl, mely utolsó tervezetet nyújt be, mely sze-

„Montpreis”-hoz az említett Gratschnitza völgyből lehet jutni. Az 1700 láb magasnak fekvő kastély, Montpreis lovag tulajdona volt, ki azt a Cilleyeknek adta el, melyet vadász-kastélyul használtak. A helynek legszebb pontját azonban a Calvaria-hegy képezi, honnan gyönyörű látvány nyílik előttünk meg. Innen a regényes Gairach völgyébe látni, hol az ott létező vashámor felette emeli a panoráma nagyszerűségét. Köröskörül a látkört elzárják az egymás felett kiemelkedő hegyek kupjai és magasba nyúló mohos bércei.

„Hrastnigg” vaspálya állomás lévén, kirándulási utunkat a Sann völgyön végig Steinbrückig és onnan a Száva mentében mindenütt a rengetegek sűrűje és vadonnal borított sziklafalak közé szorított vaspálya vonalon Laibach felé tesszük. Rómerbadtól kezdve kőkoriáttal szegélyezett magas töltésen szorosan a sziklafalakhoz tapadva vonul el a vasut, szakadatlanul a Sann bal partján. A sziklába vágott országot a folyó másik partján követi párhuzamosan a vaspálya, helyenként annyira összeszorítva, hogy ezek egymás mellett alig férnek el. Itt a meredek part, amott az iszonyú magasság félelmitli meg az utast, de egyszersmind gyönyörködési is. Szemben többnyire magas bércek és kopár csucskok meredeznek az égnek, minden perczen az hiszi az ember, hogy lehetetlen tovább menni. A völgy-katlanokba az ipar telepedett le, itt találjuk kevés távolságra egymástól a cementkő-öntödét és olaj-gyárat csinos épületeikkel és több kőbányát. Közeledvén Steinbrückhez, az első benyomás sejteti, hogy a Sann völgye itt véget ér. Előttünk látjuk a hatalmas ivéken nyugvó vaspálya hidját, melytől a vonal Bécs, Budapest, Laibach és Zágráb felé három irányban ágazik szét.

(Folyt. köv.)

rint az egyiptomi adósság-kamatok egy  $\frac{1}{2}\%$ -al leszállítatának s viszonzás fejében a járadék tulajdonosok kárpótlást nyérnének. — Augusztus elsején ünneplik 50 éves fordulóját azon magasztos napnak, melyen az egész angol birodalomban eltöröltetett a rab-szolgaság. — A konferencián lévő európai meghatalmazottak csak most, több helyi együtt-ülésezés után vették észre, hogy mely udvariatlan volt irántuk az angol kormány, kinek képviselői a gyülekezés leginkább angolul beszéltek, pedig a jelenlevők közül sokan nem értik az angol nyelvet. A berlini kongresszuson Bismarck kizárólag francziául beszélt.

## Füredi levél.

Balaton-Füred, 1884. július 30.

A balatoni versenyek lezajlása után erős mozgalom keletkezett az Annabál érdekében. Az előjelek tehát olyanok voltak, hogy azt lehetett volna gondolni, miszerint a legfényesebb eredmény lesz majd. Ámde a bekövetkezett alkalmatlan időjárás annyira megváltoztatta a látszatot, hogy a nagy előmozgalomnak igen kicsi eredménye lett. A bál napján, f. hó 27-én, a győgyterem fényesen feldekoráltatott, a bál rendezője székesfehérvári czigányokat hozott a mulatság legjobbnak ígérkezett. Már este 10 óra volt, fél tizenegy is lett s a teremben egy lélek sem jelentkezett, csupán a karzaton, néhány személy a páholyokban.

Tizenegy óra volt már, midőn a terem ajtaja megnyílt s azon két pár belépett, utánuk még 2—3 pár s ezek, miután a zene nagyon kesergett, azonnal tánczra perdültek. A zaj hallatára a terem ajtaja mind gyakrabban megnyílt, míg végre valami 15 páran lettek. Az első négyest éjfél tájában 14 pár tánczolta. A mulatság igen vonatott volt s korán sem volt meg az a fénye, mely az előbbi éveken az Annabált jellemző. Voltak fényes öltözékek és egyszerűek is.

A hölgy koszoruban ott diszlettek, részint a teremben, részint a páholyokban: Br. Döry Lajos ezredesné leányával, Braunné leányával, Erdélyiné, Wittenbart Péterné Ríza leányával, Orbán Ignácné, Inkeyné, Dr. Pick Gyuláné sógoronőjével, Környéné sógoronőjével, Nyíri nővérek, Széll Pirocska, Ragályi nővérek, Rothauscher ezredes leányával, Hermann Edéné és még többen.

A mulatság egyhuzamban  $1\frac{1}{2}$  óráig tartott, ezután szünóra lett, mely után még 3-4 pár tánczos bement a terembe, egy kis csárdás volt, egy kórtáncz és 3 óra után a mulatságnak vége lett. Szomorú idöket bizonyít e körülmény, mert ez idényben B.-Füreden semmi sem sikerül.

### F.

### Anna-bál után.

Harkány, 1884. júl. 29.

Soha siralmasabb időjárást ennél a mostaninál! A mint elhangzottak a zene utolsó hangjai a bál után, mintha csak ki lett volna ott fent az egekben előre csinálva: beborult az ég, s azóta mi kedvet sem mutat a kiderüléshez; mintha bizony Anna-bál után már nem is volna szabad jó időre számítani.

A furdövendégek száma rohamosan is apad e körülmény folytán. Ugy látszik, nem szeret senki kivüös, nedves időben itt „mulatni.” No de azt is meg kell hagyni Harkánynak, hogy minden unalmas furdöhelyek közt a legunalmasabb. Még a legártatlanabb kis furdövendégek is sajnoson tapasztalják ezt, mert fényes nappal versenyt ásitoznak a „kedves mamával”! Mit csináljanak akkor az olyan vendégek, kik már csupa „chic”-ből mutatkoznak itt.

Minden van itt a furdöben, a mi kényelmes és élvezetessé tud tenni egy furdöt, és mégis semmi élet!

Harkánynak gyönyörű szép vidéke van; a közel hegyek közé gyakori kirándulást lehetne tenni. A furdö parkja elég csinos, a győgyterem eléggé kényelmes berendezésű,

van olvasó és tekézó szobája és a teremben meglehetősen zongora áll a vendégek rendelkezésére, van jó vendéglő is, a siklósi cigányok is tűrhetően játszanak, és mégis semmi, de semmi élet!

És mi ennek az oka? Nincsen itt arra-  
való ember, ki hivatva volna a társadalmi életben az összhangzatot létesíteni.

Kirándulásokot tervezni, hangversenyt és táncmulatságokat rendezni, szóval az életet pezsgésbe hozni, arra minden furdöhelyen szükséges egy ahhoz értő egyén.

A legtöbb külföldi furdöben, a vendégek maguk gondoskodnak ilyen „Vergnügungs-Commissár”-ekről. És titkos szavazatok utján választják maguk a furdövendégek arra alkalmas tagjai közül, kik nagyon természetesen ezt a megtiszteltetést nem igen szokták visszautasítaniok:

Ha ezt itt a furdö vendégek magok nem kísértik meg: a furdö gondnokának kellene megtennie 1-szer, 2-szer. Biztosra lehet fogni aztán, hogy a jövőben a nők volnának az elsők, kik ezen magában véve is mulatságnak nevezhető választást nemcsak hogy sürögösen kívánnák, hanem egyenesen öök vennék az egész választás vezetését kezükbe, mi által ismét sok érdekes apróságok fordulnának elő, mert bizonyára meg volna a nők közt is a nem érdeketlen nézetkülönbség a jelöltek képességét illetőleg, és hatalmas kortes epizódok élénkenek meg az ilye választást.

Előre tehát tisztelt furdögondnokok! Tessék már jövőre megkísérteni az ilyen, vagy ehez hasonló unalmas itt öö miveletet létrehozni, mert vannak ám itt évenként sokan, kik nemcsak a kitünő hatású gyógyvizet, hanem az elkerülhetetlenül szükséges társadalmi életet is óhajtják lehetőleg kellemesen élvezni.

Az uttöröké lesz az általános elismerés s ez mindig elég szép jutalom!

### Hársmezei.

## H i r e k.

**Nagylelkü adomány.** Dr. Dulászky Nándor pécsi püspök ö nagyméltósága a „Pécsi Dalárda” miskolczi utjának költségeire 100 (száz) forintot ajándékozott.

**Kinevezés.** Baranya-megye Felső-Mindszent községébe az elhunyt Szautter plébános helyébe a pécsi megyés püspök ö nagyméltósága ftdö Medgyesy Edét, apécs-belvárosi plébánia káplánját nevezte ki plébánóssá.

**Közigazgatási bizottsági gyűlés.** A megye közigazgatási bizottsága f. hó 4-én, hétfőn d. e. 9 órakor gyűlést tart.

**Országos vásár.** Hétfőn reggel veszi kezdetét Pécsset a „Havi Boldog-Asszony”-ról nevezett országos vásár a budai külvárosban a marha-terén.

**Pécs városa közlekedési ügyére** és bizonyára a város csinosbodására nézve is nagy fontosságú lesz azon két utványítás, mely már legközelebb ténnyé fog válni. Az egyik utca által, mely a felső-vámház-utcai iskola nyugati oldalánál kezdődik s a felső, majd az alsó-balokány utcákba megy, a felső-vámház-utca és a pálya-utca között fog egyenes összeköttetés létesíttetni. A másik új utca a Mayer-féle telken át a Daák-utczát és az országutat fogja összekapcsolni. A gazdasági választmány által kiküldött szükebb körü bizottság most létesíti az előmunkálatakat s a birtokosokkal nagyban folynak az alkudozások, melyek bizonyosan sikerre fognak vezetni.

**Casino-estély.** Egy kis szél a magasabb légrétegekben tökéletesen elég volt arra, hogy a térán nagyon is óvatos casinói estélyek szép látogatónak tekintélyes része otthon maradjon, a mit kár volt tenniük, mert a szél csak a fák felső koronájában zúgott időközönként meg-megújuló erővel; alant minden csendes volt. A csekély számú közönség azonban, ha a társaság nem volt is olyan élénk, miut rendszeren, kárpótolni igyekezett magát a jó kedvű tánczban, amire, tekintve a rendelkezésre álló nagy szabad tért, bő alkalom kínálkozott. Az első négyest 16, a másodikikat 10 pár tánczolta.

A bájos vendégek egy óra körül egyszerre távoztak.

**A pécsi helyőrség szaporítása és a katonai kórház.** Mint legilletékesebb helyről értesülünk, Edelsheim-Gyulay báró országos főhadparancsnok legutóbbi városunkban tartózkodása alkalmával kilátásba helyezte a helyőrség létszámának egy zászlóaljval való szaporítását az esetre, ha Pécs sz. k. város a szükséges helyiségeket és berendezéseket előállítja és rendelkezésre bocsátja. Hogy a katonai létszámának tervezett emelése a városi fogyasztásra nagy fontosságú és hasznos, az természetes és hozzá szó sem fér; sokkal fontosabb kérdés azonban, hogy a kivált módon berendezett épületek esetleges bére meghozza-e a kamatot? Mivel Pécs városa a megkívántó tehcnikai személyzettel nem rendelkezik, az országos főhadparancsnok e körülményt tekintetbe véve, szives volt megadni az engedélyt arra, hogy a helybeli laktanyák végbeviendő változtatásokra a hadmérnökség készítse el a terveket, mely szerint a „Krajczáros kaszárnya” 2. a Lütkeféle pedig 1. zászlóalj befogadására tételnek alkalmas. A tárgyalások már e hó II-ik felében megkezdhetők lesznek. A szobán forgó laktanyák teljesen elkészítve már jövő év Október havában átadandók katonai használatra. Az országos főhadparancsnok itt időzése a katonai kórház ügyére is jó befolyással volt. Mihelyt a betegségek miatt jelenleg furdón időző főmérnök haza tér, a mi a jövő hóban fog megtörténni, a tárgyalások és tervezeti számítások végérvényesen megindíthatnak.

**A pécsi szőlősgazdák egyesülete** ma, augusztus 2-án, a városház közgyűlési termében d. u. 3 órakor választmányi ülést tart, melyre a választmány t. tagjai tisztelettel meghívotnak. Tárgy: 1) A f. évi június hó 15-én tartott rendkívüli közgyűlésnek a „munkahor” és az „állandó képzett vinczellér” ügyében hozott határozat. 2) Az orsz. kiállítás tekintetében intézkedés. Pécs, 1884. július 30-án. Az elnökség.

**Virág-tolvaj a temetőben.** Az utóbbi időben folytonosan és mindig nagyobb körben hallatszott városi polgártársaink részéről a megbotrányozható panasz, hogy gonosz kezek a temetői sírokat megszenteltetik és az elhunyt kedvesek sírjairól a kegyelettel ültetett és ápolott virágokat ellopják. A temető őrnök végre sikerült hosszas leselekedés után egy ilyen siromból özvegy Waller Ferencné személyében tetten kapni és elfogni. Az özvegy, ki valaha jobb napokat is élt s most helynélküli cseléd, hosszas tagadás után — a rendőrkapitány szép bánásmódja által meghatva, töredelmesen bevallotta, hogy igenis már több ízben követett el virágtolvajlást egyes sírokról, azonban csak azért, hogy a lopott virágokat férje sírjára ültesse. Nincs kétség benne, hogy a szánandó asszony érezni fogja a törvény szigorúságát. Óhajtható, hogy a többi — mindenesetre nagy számú sirtolvajokat is elérje az igazság sujtó keze, hogy egyszer valahára e kedélyháborító barbárságunk városunkban vége szakadjon.

**Megegyi közgyűlés.** Baranya-megye évnegyedes közgyűlése f. hó 11-én tartatik, d. e. 10 órakor.

**Örült.** A napokban Duna-Szekcsőn egy levelező lap adatott fel, melynek csak czimlapja volt beírva, következő rejtelmeknek látszó szavakkal: Sr. Majestet Fr. J. Wien, Revolution. Die Weissé & Goldene, □ Schiff das Weib Schneck. Blauer Diamant Stern. Slavonien. Kostyál János. Duna-Szekcső. E levelezőlap alapján a szerencsétlen Kostyál Jánoson, a külföldön Franciaországban is járt magyar iparoson (csontsztergályos) orvosi vizsgálat ejtveten meg, kitünt, hogy megörült. Nagyon valószínű, hogy a socialista eszmék zavarták meg elméjét.

**A mohácsi rom. kath. felekezeti népisiskolákban** a zárvizsgálatok befejeztettek és — mint a „Mohács és vidéke” írja, a legjobb sikerrel. Különösen szép előmenetelt tettek a sokac gyermekek a magyar nyelv elsajátításában. Ez leginkább kitűnt a külplébániai iskolában, hol a sokac gyermekek a

tanulók tulnyomó többségét képezik; a II. és III-dik vegyes osztályban a vallástanon kívül minden egyéb tantárgyból magyarul mondták el feleleteiket a mindkét nembeli sokac gyermekek, valóban csodálatos tiszta kiejtéssel. E szép siker első sorban az illető tanító és hitelnevelő kiváló szorgalmának és egyszerűségének köszönhető. De érdeme van ebben a zárdafofnoknak is, ki mint az iskola igazgatója soha nem mulasztja el az alkalmat — az ifju sokac nemzedéknek szívére kötni, hogy — habár anyanyelvük a horvát — hazájok mégis a magyar, s így szükséges, hogy a magyar nyelvet is teljesen elsajátítsák. Ha az igazgató és tanítók a megkezdett ösvényen ily módon tovább haladnak, úgy egy-két évtized múlva nem lesz Mohács-on sokac ember, ki a magyar nyelvet tökéletesen nem tudná. — A vizsgákról lévén szó, meg kell említenünk, hogy Rónay Sándor prépost és Deutsch Lipót országgyűlési képviselő vallás-erkölcsös könyveket és hasznos ifjúsági iratokat bocsátottak a tanítói kar rendelkezésére, hogy azokkal a jó viseletű és jó előmenetelt tett tanulókat megjutalmazzák.

**Harkányi Anna-bál.** Az idei harkányi Anna-bál, mint lapunkkal közlik, a legszebben sikerült. A bál napján a vidéki vendégek szakadatlan sorban érkeztek. A bál-helyiség este 9 óra körül már tele volt válogatott közönséggel s a multság törhetetlen kedvvel nap keltéig tartott. A bájos vendégek között különösen siklósiak voltak sokan, de Pécs is képviselve volt. — A tánczó párok száma 40—45 között változott.

**lparkodó község.** „Segits magadon, s az Isten is megsegít,” mondja a példabeszédek egyik legigazabbbika, melyet azonban azok, kik ölbetétit kezekkel mindent a kormánytól várnak, nem a legszívesebben hallanak. Már pedig, akár tetszik sokaknak, akár nem, tény, hogy kedvezőtlen állapotainkból mindaddig nem emelkedhetünk ki, míg országszerte ezt nem fogadjuk el egyedüli jelszót, miként azt Orosháza községe tevő. E jóra való község, melynek birtokából befolyó jövedelmei nemcsak hogy fedezik a községi kiadásokat, hanem minden évben feleslegest is szolgáltatnak, mint örömmel értesülünk, egyesült erővel megvette az államkincstár pusztá-földvári 5300 holdas birtokát 1.500.000 forintért. Oly tény ez, mely a dicséretet és jutalmat egyaránt magában hordja. Vajha azok, kikre a nép vezetése van bízva, hasonló gazdálkodási eljárásra bírhatnák községeiket!

**Törvényszéki absurdum.** Szabó Imre nyulii lakót a győri kir. törvényszék szándékos emberölés büntetettért és könnyű testi sértés vétségeért életfogytiglan tartó fegyházra és 30 ftr pénzbüntetésre ítélte. Fellebbezés folytán az ügy a kir. tábla elé került, amely szintén életfogytiglan fegyházra ítélte s azonfelül a 30 ftr pénzbüntetést, mint mellékbüntetést, még négy napi elzárásra változtatta. Már most jogszékörkben azon török a fejüket, valjoston mikor fogja az életfogytiglan fegyházra ítelt a négy napi mellékbüntetést leülni.

**Furcsa szökevények.** N.-Kanizsán a napokban nagy szélvihar volt, mely a pályaudvarból két külön álló vasuti kocsi helyéből kiragadott, s azok ekképen mozgásba jöve, futottak Mura-Keresztur felé. A szolgálattevő tiszt a beérkezett jelentésre nagy zavarba jött, mivel a táviró az erős villámás miatt kikapcsolatván, távirni sehova sem lehetett. Zavarából az épen beérkezett futárponat segítette ki; mert az nemsokára elindult, a szökevényeket utol érte s aztán megkötözve egész Mura Kereszturig tolt, honnan azokat a legközelebb Kanizsa felé jövő vonat illetőségi helyekre visszahozta.

**Néhány vonás „Diderot”-ról.** Mult hó 30-án, szerdán volt századik évfordulója Diderot halálának. E lángeszű francia tudós, kinek zaklatott élete folyamán jelszava az volt, hogy: „Az első lépés a bölcsészethez: a hitelenség.” életét szakadatlan, önzetlen és korszakalkotó, irodalmi munkásságban töltötte. Mindenhez értett és mindenről írt, sőt ha pénzügyekben volt, ő, a hitetlen, egyházi

szónoklatokat készített jámbor miszszionáriusok számára, darabját ötven tallér, s mint maga megvallja, ez volt legbőrségesebb jövedelemforrása. Hogy mily arányban keltek művei, kitűnik abból, hogy óriás művének, encziklopédiájának első harmincezer példányán a könyvkereskedők 2.630.000 frankot nyertek.

**Földrengés.** Csáktornyan f. hó 22-én délután 4 óra 2 perczkor mennydörgésszerű robajjal kísért elég heves jellegű földrengés volt, mely délnyugati irányból jött s mintegy 4 másodpercig tartott. Kár nem történt.

**Czári hála.** Nem mindenki mondhatja el magáról azt, a mit az öreg Tifoff Sergiusz orosz alattvaló, hogy I. Miklosz czár életét két ízben megmentette. S nemes tettének jutalma? . . . Az öreg most ünnepli 50 éves jubileumát mint templomszolgá.

**Rendőri hír.** A mult számunkban említett Német Pál kocsiest, ki fogadott élete párjának kocsiával, lovával odább állt, miután Keszthelyen elfogott, két csendőr Pécsre haza kísérte, s itt átadatott a királyi ügyészségnek.

**Ügyes himzők.** A himzősnek van egy neme: az u. n. lapos öltés. E műnemben, mely a rajznak körvonalait, valamint a színeknek leggyengédebb árnyalatait is a leghelyebben visszaadja, a kínaiak valódi remekműveket alkotnak; különösen fehér vagy sárgás selyemalapon virágokat, bimbókat, gyümölcsféléket tarka madarakkal, pávákkal, paradicsom-madarakkal és effélékkel. A tollazatnak fényét, a váltakozó színompát selyemben, az eredetinek hűségével és tökéletességével tudják visszaadni. Valóban: a legmagasabb és legnagyobb szerű ez, amit a himzés eddig az egész világon létrehozni képes volt.

**Elhaltak Pécs sz. kir. város területén:** Radócsay András 70 év. Hermann Róbert 40 év. Virág Mihály 50 év. Silinger Ádám nádasdi sz. 54 év. Hochwald Imre 3 hetes julius 17-én. — Warga Lajos 11 hetes, Schmelzer Teréz Jozefa 16 éves julius 18-án. — Fábian Zsuzsanna czecei sz. 41 éves, Bubreg Imre 17 év, Toth Béla 1½ év, Dobszay Anna 18 év. Petrovits István 11 napos Fortwinkler Etel 2 hetes julius 19-én. — Böhm Aladár 3 hetes, Marovits Anna 7 év. Horváth Mari julius 20-án. — Krug Emilia 23 év. Podluzsányi Gyula julius 22-én. — Helf Terézia Terézia 10 éves, Possek Aladár 64 év. Laczhegi Elemér 2 év. julius 23-án. — Markus Mari 3 éves julius 25-én.

## Közgazdaság.

„AZIENDA.”

Mai számunk hirdeti a rovataiban közöljük az „Azienda” élet- és baleset bizt. társulat június hó 28-iki közgyűlésében kihirdetett és az „Azienda” élet s járadék b. t. ugyanakkor kihirdetett zárszámláját és vagyonskimutatását.

A mint e jelentésből látjuk, ezen két jó hírnevű testvérintézet fejlődése a lefolyt évben előhaladást tett s működését jó üzlet-eredményrel végezte. A tüz-, jég-, s szállítványi osztályok üzletkimutatása 1882. június 1-től 1883. végeig terjed. A tüzosztályban az összes díj s illetékbevétel 4.522.222 ftr 55 kr., mely összegből levonva az összes kiadásokat, 4.048.313 ftr 48 krt, marad mint bruttó működési nyereség 473.909 ftr 7 kr. Csökkenti ezt a mult évben általánosan rossz jégbiztosítás vesztesége 123.487 ftr 39 krral; ellenben szaporítja a szállítványi biztosításban elért nyereség 71.450 ftr 99 krral. Az össznyereség a biztosítéki alapok 85.175 ftr 51 krajczárnyi gyümölcsözésével együtt tehát 328.414 ftr 38 kr., melyből 201.477 ftr 17 kr. osztatott fel különtartalék — igazgató-sági — s alapítási osztalék és végre részvényosztalékra, mely utóbbiak a részvénytőke 7%-át teszik ki.

Az „Azienda” élet- és járadék b. t. bevezetésben említett 2-ik rendes közgyűlésében kihirdetett s mérleghez csatolt statisztikai



HIRDETÉSEK.

kimutatások szerint az 1883-ik év végével 37.245 szerződés 28.557.780 ft összegben állott fenn; 4806 új ajánlat nyújtott be, 5.035.996 ft összegben s így a biztosítási állomány a kifizetések által a megszűnt ügyletek levonása után 1257 darab szerződésből és 985.554 ft összeggel szaporodott. — Az öszbevétel 3.555.585 ft 58 kr., az összkiadás 3.434.270 ft 62 kr. A társulat felezési alapja 7.493.654 ft. A kedvezőtlen halálzási viszonyok dacára 121.306 ft 90 krnyi nyereséggel zárul az év és így 6%-os részvényosztalék osztott szét és 20.536 ft 47 kr. új számlára vitetett elő.

Részletes mérleg és vagyonkimutatások kaphatók a társulatok képviselőjénél Matrosch János úrnál Pécsen, ki mindennemű biztosítások közvetítésére ajánlkozik.



MENETREND.

A Budapest-pécsi vasut.

Nappali vonatok:

Pécsről indul . . . . . 11 ó. 05 p. d. e. Budapestre érkezik . . . . . 8 ó. 28 p. este.

Budapestről indul . . . . . 8 ó. 15 p. reggel Pécsre érkezik . . . . . 6 ó. 35 p. este.

Éjjeli vonatok:

Pécsről indul . . . . . 6 ó. 10 p. este. Budapestre érkezik . . . . . 6 ó. 20 p. reggel

Budapestről indul . . . . . 7 ó. 45 p. este. Pécsre érkezik . . . . . 9 ó. 37 p. d. e.

A Mohács és Pécs közli vasuton.

Mohácsról Pécs felé indul reggel 5 óra 15 perc. d. e. 10 órakor.

Pécsről Mohácsra indul reggel 6 óra 10 perc. d. e. 11 óra 17 este 7 óra 37



A személyszállító- és pósthajók a Dunán következő leg közlekednek:

Személyhajók:

Budapestről Mohácsra naponta déli 12 órakor.

Mohácsról Budapestre naponta 1 órakor délelben.

Pósthajók:

Budapestről Mohácsra naponta esti 11 órakor.

Mohácsról Zimonyba naponként 8 óra 15 perc. reggel

Mohácsról Orsovára — Galczára szerdén, pénteken és vasárnap 8 óra 15 p. reggel.

Mohácsról Budapestre naponként 2 órakor reggel

Felolós szerkesztő és kiadó tulajdonos Fekete Mihály.

Hirdetmény.

Tapolca község bor, sör és pálinkamérési regale jog

f. évi augusztus 17-én

a községi bírói laknál a legtöbbet ígérőknek nyilvános árverés útján 3 évre bérbeadni fog és pedig:

„Vörösi csárdá” bérlete, melyhez 6 hold szántóföld is járul, kezdődik 1884. szeptember 29-én

kikiáltási ár 440 ft.

Tapolca községben a kocsmabérlet kezdetét veendi 1885. január 1-én —

kikiáltási ár 260 forint.

Bérleti feltételek a község-bírói laknál, úgy a nagy-harsányi körjegyzői irodában bármikor betekinthetők.

Kelt Tapolcán, 1884. július 31-én. Mózsay Imre, Szatmári Sándor, körjegyző, bíró.

Az „AZIENDA” osztrák-francia élet- és járadék-biztosító társaság-mérleg-számlája az 1883-dik üzletévre.

Table with multiple columns showing financial data for the 'AZIENDA' insurance company, including assets and liabilities for 1883.

Table showing the balance sheet for the 'AZIENDA' company, detailing 'Cselekvő vagyon' (Active Assets) and 'Mérleg-számla' (Balance Sheet).

Az „AZIENDA” oszt.-fran. elemi-s baleset-biztosítótársaság vagyonmérlege az 1882. é. június 1-től az 1883. decz. 31-ig.

Table showing the balance sheet for the 'AZIENDA' company, detailing 'Cselekvő vagyon' (Active Assets) and 'Mérleg-számla' (Balance Sheet).

Table showing the balance sheet for the 'AZIENDA' company, detailing 'Cselekvő vagyon' (Active Assets) and 'Mérleg-számla' (Balance Sheet).

E rovatban minden szó belkutatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdető-félmek külön lakoziméval is el vannak latva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

# KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Lovélbeli tudakozódásokra is pontosan válaszolunk, ha a válasza szükséges póstabélyeg beküldetik.

Két butorozott szoba szigeti külváros kaszárnya-utca 8. sz. alatt aug. hó 1-től fogva kiadandó.

Egy öt év óta játszott jó karban levő gordonka 15 frtért eladó. Bővebbet a kiadóhivatal.

Kerestetik egy tevékeny fiatal ember, a ki magát helybeli ügy-  
nőknek akarja kiképezni, egy jól bevezetett házi czikk eladására, csekély fizetést és magas jutalékot (Provizziót) szerezhet. Bővebbet a lap kiadóhivatalában. 702

A nagy Skokói hegyben egyik a legszebb és legjobb szőlő nagy emeletes préházszal, 800 akóra való boltozott pinczéval, egész felszereléssel és 300 akóra becsült idei termésel együtt, kedvező feltételek mellett, szabad kézből eladó. Értesítést a kiadóhivatal ad.

Nyolcz hold szántóföld egy tagban, a pécsi határban, a városi ok közel, a szigeti ország-ut alatt jutányos áron eladó, vagy haszonbérbe vehető. Értesítést a kiadóhivatal ad. 161

Kellemetlen szájszag és fogfájás ellen.

Érdem-éremmel kitüntetett  
**SCHULHOF KÁROLY ROBERT,**  
Manchesteri lakos által feltalált



és magyar kir. szabadalmat nyert  
osztrák csa-  
szári kizáró-  
lagos

**SZOPIANA-SZAJSZÉZ.**

Hatása:

1. Szopiana-szajszész a száji- és orr-üregnek (otvas vagy müfogak, dohányzás vagy bármely más okból eredő) minden bűzét nyomtatlanul eltávolítja.
2. Erősbíti a petyhüdt foghúst és az ingó fogakat, az utóbbiaknak visszaadja természetes fehér színüket, megátolja a fogóképződését, védi a fogak zománctól és óv a fogfájás ellen.
3. A száji- és orrüreg mindennemű szulyos (skorbutikus) bántalmait gyógyítja, üdíti és pirósítja a foghúst és edzi a nyakbányát.
4. A már létező fogfájást elhárítja, ha a fájó fog husa pár csepp, vizet nem elegendített szájszészszel megnedvesítették.
5. Diphtériás és más torokhajtóknál igen sikeres gargalizáló szer.

Ara kicsinyben egy üvegnek

1 frt 25 kr. o. é

Raktárak: Szécsen István Gyógyszár-  
résznél Pécsen, Török József Gyógyszár-  
résznél Budapestben és minden nagyobb  
vidéki gyógyszerárban. Bró János Gyóg-  
szerész úrnál, Kolozsváron. 8

Főraktár:

**Dr. Schulhof Adolf**  
úrnál, Pécsen.

Több mint 800 elismerő bizonyítva-  
nyok orvosi tekintélyekről elömluta-  
hatók.

## Somogyi kőszén.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy az elismert legjobb minőségű KOCH FERENCZ-féle somogy-bányai kőszén pontos házhoz szállításának megkönnyítése céljából a következő üzlethelyiségekben eszközölhetők a megrendelések;

Szigeti külváros:

Präger János vegyeskereskedőnél országút 80. szám  
Böhm C. F. a „Magyar Koroná“-hoz.  
Schneider Károly Árpád-utca 39. szám.  
Koch-féle kőszén-raktár siklósi országút 12. sz.

Budai külváros:

Lill János sörfőzde-utca 63. sz., a Scholz-féle sörészarnok mellett.  
Böhm Ferdinand a „7 fejedelm“ épületében.  
Razgha Rezső pálya-utca 61. szám.

Belváros:

Steinberger J. Nepomuk-utca 21. sz., a főpostával szemben és az alulirotnál.

A megrendelések az azt követő napon a legpontosabban eszközöltetnek.

A r a k:

Rostált darabszén métermázsája 0-88 frt, azaz 5 kosár 2-20 frt.

Kézzel válogatott darabszén 1-00 „ „ 5 „ 2-50 „

Kiváló tisztelettel maradtam

**Kindl Ferencz.**

Nepomuk-utca 33-ik szám.

## Első magyar nemzetközi szabadalmi iroda

Budapest, Kigyo-utca I. szám.

A világnak ezen legolcsóbb szabadalmi irodája elvállalja szabadalmak kieszközlését a föld bármely államában, kezességet vállal ugy a bel- mint a külföldi szabadalmaknak gyors és pontos kézhezjuttatásért, elvállalja továbbá szabadalmaknak és esetleg még nem szabadalmazott találmányok a bel-és külföldön való értékesítését, védjegyek kieszközlését, kiállított képviselőt az 1885. országos kiállításán.

Ajánlja továbbá Remington-féle amerikai író-gépeit, az ujjoknak ezen legbámulatosabb találmányát; a rajta eszközölt írás bármely nyomtatvánnyal versenyez; a munkát a rendes írásnál négyszerte rövidebb idő alatt végzi. Egy teljesen felszerelt író-gép ára 285 forint.

Távirati czim: Szabadalmi Iroda Budapest.

## Dömel Nándor

hirdető, tudakozó és szolgálatközvetítési  
ügynöksége Pécsen, József-utca 21. szám.

Egy fiatal ember mint fűszerkereskedő segéd ajánlkozik.

Egy család ember mint felügyelő keres helyet. 100frt övadék összeget teszle.

Több ház és szőlő kerestetik megvételre, valamint jutányos eladásra is.

Egy gyakorlott könyvvezető alkalmas zást keres; ugyanő óraszámba is elvállal könyvelői teendőket.

Egy gazdasági hivatalnok alkalmas zást keres.

Egy okl. tanítónő, aki magyar és német nyelvre képesített, ajánlja magát külön órák adására háznál vagy saját lakásán.

Férfi és nőcselédek azonnal elhelyeztetnek. Bővebb értesítés nyerhető Dömel Nándor ügynökségénél, ki egyuttal szobafestői és mazolói üzletét is batorkodik ajánlani.

757

Mint elsőrendű 5%-al kamatozó papírt  
ajánlom a

**Pesti magyar kereskedelmi Bank**

5% zálogleveleit.

Részvénytőke . . . . .	5.000,000
Tartalékalap . . . . .	370,000
Biztosítéki alap . . . . .	500,000
A jelzálogok értéke . . . . .	42.000,000
Az összes biztosíték értéke . . . . .	47.870,000
A kibocsájt. zálogl. összege . . . . .	11.500,000

A záloglevelek biztosságához tehát kétely sem fér.

Ezen, tőkebefektetésre kiválóan alkalmas értékpapírt pontosan a napi árfolyamon adom minden költség vagy jutalék felszámítása nélkül.

**Ullmann M. Károly,**  
bank és váltóüzlete Pécsen.

767